

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-egerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim s koncem tega meseca naročnina poteče, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

SLOVENSKI NAROD*

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
„ četr leta	3 " 30 "
„ jeden mesec	1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četr leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
„ četr leta	4 " — "
„ jeden mesec	1 " 40 "

Znižana cena za gg. učitelje in dijake odpala je po novem letu.

Upravništvo „Slov. Naroda“.

Sicilijanske večernice.*

Včeraj preteklo je 600 let, kar se je vršil na krasnem Siciljskem otoku kruti čin, katerega imenujejo zgodovinarji „sicilijanske večernice“, ali kakor se čita v nemških knjigah, „Sicilianische Vesper“.

Ko je namreč Karl I. iz hiše Anjou pri Beneventu l. 1266 premagal Manfreda in pri Tagliacozzi ujel Konradina l. 1267. ter pozneje v Neapelji del ob glavo, bil je jedini vladar Sicilije. Ker so se on in Francozi, ki so ž njim prišli v dežel, obnašali ošabno, ker so nalagali prebivalcem visoke davke, unelo se je sovrašto proti tujcem tako silno, kakor je mogoče le pri vročekrvnih Sicilijancih. Nastale so zarote, katerim na čelu bil je plemenitaš Giovani

Procida, z namenom Francoze izpoditi iz dežele in ponuditi krono Petru III. Aragonskemu. Zarote bile so organizovane jako mojsterski, kajti v tacih rečeh so Italijani od nekdaj na glasu in Peter III. bližal se je z brodovjem Algijeru in čkal pripravnega trenutka.

In tak trenutek prišel je nepričakovano brzo. V dan 30. marca 1282 popoludne, bil je takrat velikonočni pondeljek, razčilil je ošaben Francoz sicilijansko damo na javnem prostoru. Kakor plamen, ki pod pepelom tli, bruhnilo je dolgo zadržano sovrašto in smrtni srd na dan. Zdajci začne po cerkvah biti v plat zvona, vse poprime za orožje in kakor na dano povelje prične se uničevanje Francozov brez usmiljenja, katero je prenehalo še le tedaj, ko so bili vsi Francozi, kar jih je bilo na otoku, pomorjeni. V Kataloniji so jih pomorili nad osem tisoč, v Mesini tri tisoče. Kakor svetopisemski Efrajimiti nijsmo mogli izgovarjati „sibole“, ampak so rekali le sibole in so bili pobiti, tako godilo se je tudi Francozom. Sicilijanci zahtevali so namreč od Francozov, naj besedo „ciceri“ izgovore pravilno italijanski, kar francoskemu jeziku nij možno; ta nedolžna beseda bila je tedaj razločevalno znamenje, kdo je Francoz, kdo Lah, kdo bode ubit in kdo ga sme pobiti.

Ta krvoljni čin, ki se nikakor odobravati ne sme in o katerem nemški zgodovinarji iz lehko umevnih razlogov pišejo tako rahločutno, da skoro opravičevalno, se v Siciliji slovesno praznuje in včeraj obhajala se je 600 letnica v Palermu z izredno slovesnostjo in tako mnogobrojno, kakor še nikdar do zdaj. Vse kar je radikalcev v Italiji, celo stari Garibaldi in njegovi somišljeniki, vse hiti v Palermo, in italijanska in francoska vlada odposlali sta vsaka nekaj svojih oklopnih ladij na lice mesta, kar daje tej šestoletnici odlično resen pomen.

Razmene mej Italijo in Francosko zbog znanih

Tuneških dogodkov nijso baš prijazne in da ostanejo neprijazne, to godi najbolj želesnemu kancelarju. Ta slovesnost utegne animoznost mej sorodnima romanskima narodoma le pomnožiti, kajti kako lehko se izreče pri takej priliki nepremišljena beseda in kako hitro so razvnete glave in sica in posledica je nepremišljeno, togotno dejanje, nasledki pa ne-pregledni. V tem smislu tolmačijo nekateri odpoljatev francoskih oklopnic pred Palermo. Ker je ta velikanska slovesnost le velika demonstracija proti Francoskej in ker se pri takej lehko priplete neredi, zato čuvajo francoske oklopnice varnost svojih podanikov, in če je to res, potem se vidi, kako osorne so razmere mej Italijo in Francosko in kako daleč je še od množih prorokovane romanske republike.

Pa ta redka slavnost ima po nekej varijanti še drug pomen. Iz tega, da se udeležuje najradikalnejši živelj in v tako ogromnem številu, kakor bi hoteli preštrevati in javno na ogled staviti svoje pristaše, sklepa se, da se bode v Palermi govorilo in morebiti ukrepalo proti monarhiji, proti kraljevej rodovini, kajti znano je, da se v Italiji republikanska ideja razširja vedno bolj in da cele občine svoje radikalno-republikansko prepričanje javijo s tem, da se branijo prisegati kralju zvestobo.

V katerem teh dveh smislov, — morda celo v obeh — se je vršila šeststoletnica krvoljnega čina „Sicilijanskih večernic“, zvedeli bodemo v malo urah. Mi s svojega stališča želeli bi samo to, da bi ne bila na korist nemškega vpliva.

Iz državnega zборa.

Debata o volilnej reformi.

Z Dunaja, 22. marca. [Izv. dop.]

(Dalje.)

Grof Hohenwartov govor je toliko znamenit in zanimljiv, da bi res škoda bilo, ako bi ga čitalci

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Málovrh.)

Druga knjiga.

II.

(Dalje.)

Kolomejcev sedel je mirno in tiho, a zdaj mu nij mogoče bilo zadržati se i na dalje; rekel je torej :

„Ker ste bili na Angleškem, ste gotovo tudi ondotne razmere upoznali. Dovolite mi dakle vprašanje, jeli jih smatrate vrednim posnemanja, ali ne?“

„Nekatere — da; druge — ne!“

„Kratko in — nejasno,“ dejal je Kolomejcev zaničljivo ne gledé na Sipjaginova znamenja. — „Vi ste se denes našega plemstva lotili . . . Gotovo ste na Angleškem priliko imeli, videti tako zvani „landed gentry“?“

„Ne, te prilike nijsem imel; mej tacimi ljudmi ondokaj nijsem živel; — ali pojem o tej gospodi imam povsem jasen.“

„Torej, menite li, da je v nas takšen landed gentry nemogoč? Da takšnega plemstva pri nas nikakor nij treba, jeli?“

„Prvič, ste prav rekli, meni se vidi, da je v nas nemožno takšno plemstvo, in drugič — tudi nij vredno, da bi si ga želeli.“

„E, kako to?“ vprašal je Kolomejcev s prisiljenim smehom, baš ko da hoče s tem umiriti Sipjagina sedečega na svojem stolu, kot na iglah.

„Ker v dvajsetih ali tridesetih letih tudi tega landed gentrya“ več ne bode.“

„Dovolite, zakaj mislite to?“

„Ker bode tedaj svet in bodo posestva lastnina drugih ljudij, katerih ne bode nihče vprašal, kakšnega so rodu.“

„Trgovcem, kaj?“

„Skoro gotovo trgovcem.“

„Kako to?“

„E, kako; svet in posestva si bodo kupili.“

„Od plemičev?“

„Da, od gospodov plemičev.“

Kolomejcev skušal je se prezirljivo nasmijati; v poslednjem delu svojega razgovora govoril je tako, kakor to presti narod dela, hoteč Solomina svojega

stanu spomniti. Ker pa ta tega nij opazil, rekel je zopet Kolomejcev:

„Kolikor se spominam, rekli ste baš prej ono isto o tvornicah in drugih obrtniških podjetjih. Zdaj velja to tudi uže o posestvih.“

„Zdaj velja to tudi o posestvih.“

„In vas bode to veselilo, dakako?“

„Motite se; nikakor me to veselilo ne bode, kajti narodu se, kakor sem uže prej rekел, ne bode nič bolje godilo, kot zdaj.“

Kolomejcev vzdignil je jedno roko in rekel zbadljivo: „Kolika skrb za narod! Kdo bi to mislil!“

„Vazilij Fedotić,“ zakričal je zdaj Sipjagin, „eve piva“. — „Voyons Simeon,“ dodal je na pol tisoč, „flnissez!“

A Kolomejceva nij bilo več umiriti mogoče. „Vidi se mi, da nijmate najboljšega mnenja; a po svojem rojstvu ti vendar narodu pripadajo.“

„Kaj dokazuje to?“

„In, mislil sem, da vi vse, kar je v kakšnej zvezi z narodom, za izvrstno smatrate.“

„Ne; tu se zopet ljuto varate. Našemu narodu dalo bi se mnogokaj očitati, akopram nij tega

„Slov. Naroda“ vsaj v glavnih potezah ne poznali. Zato vam ga podam v poglavitejših delih.

Grof Hohenwart pričel je tako: Visoka zbornica! Ako v denašnjem debati nastopim kot govornik za predlog večine, zgodi se to res le samo radi tega, ker se mi dozdeva potrebno, izpregovoriti vsaj nekaj besedij za zakonski načrt, ki ga v vseh njegovih delih smatram za dober, pravičen, našim razmeram primeren. To je zakonski načrt, ki z jedne strani s tem, da odstrani abnormiteto v českem velikem posestvu, harmonično uvrsti ta volilni krog v občni volilni sistem, z druge strani pa daje velicemu delu prebivalstva najvažnejšo politično pravico, od katere bilo je isto do denašnjega dne popolnem izključeno.

Začetkom bila mi je namera, da storim to povsem objektivno in da se brez rekriminacij na preteklost zadovolim samo s tem, da izpregovorim par besedij za predlog večine. A, gospoda, tek, v katerem vršila se je debata v tej zbornici in denašnje moje stališče kot generalnega govornika sta, žal! to vzdržljivost meni onemogočila. Zato budem vsekakor moral ozirati se na debato, ki se je vršila. Tega pa na noben način ne budem storil v istej meri, v katerej je ravnikar storil čestiti moj predgovornik, generalni govornik opozicije. Temveč sem jaz v prijetnem položaju, da se moram o vseh govornikih izvzemši jednega, izraziti prav kratko. To, kar je bilo odgovoriti na izpeljave teh čestitih gospodov, odgovorili so uže predgovorniki od desne strani te visoke zbornice, tako da mi res prav malo pridati preostaje.

Od obeh konkretnih predlogov, katere smo predložili visokej zbornici, govorilo se je o jednem, ki zadeva določbe v českem vlasteljstvu, na takov način, ki daleko presegajo njega pomen; saj se je vendar vzel v pretresovanje po sreči uže razrešeno in kakor se jaz nadejam, za dolgo bodočnost razrešeno predvprašanje, ali in katero posebno zastopstvo pristoja vlasteljstvu. Jaz o vseh teh pretresovanih denes ne budem več govoril in sicer radi tega ker po mojem mnenju s predmetom, o katerem mi razpravljam, niso v nobene zvezi.

Morda bi bila zelo vabljiva zadača, pečati se z dokazi gospoda zastopnika dunajskega Leopoldovega predmestja; a kakor sem, gospoda moja, rekел, s predmetom, ki ga imamo razpravljati, ne stoje ti dokazi v nikakšnej neposrednej in nerazložljivej zvezi. (Prav dobro! na desnici.)

Kar pa je bilo govoriti in povedati o naših predlogih, ki smo je stavili v tem smeru, povedal je uže moj prečastiti priatelj iz češkega vlasteljstva na popolno resničen in dovršen način. Ako pa vendar le nekaj besedij pristavim, zgodi se to le zaradi tega, ker se mi dozdeva, da duhoviti gospod govornik nij bil vsestransko dobro razumljen; kajti ako je n. pr. gospod poslavec dunajskega Leopoldovega predmestja menil, da grof Clam-Martinic sploh ni-

vedno sam kriv. Naš trgovec pak je lakomen razbojnik; na njegovem lastnem posestvu razvidna je lakomnost, ki ga navdaja. On si misli: tebe drugi okradejo, kaj ti preostane druga . . . delaj ti isto tako! Narod pak . . .

„No, in narod?“ civilil je Kolomejcev tankim glasom.

„Narod — spi!“

„Vi bi ga pa radi prebudili?“

„Slabo bi ne bilo, da se to zgodi.“

„Aha! Aha! Tako torej . . .“

„Ali dozvolita mi, gospoda!“ oglasil se je zdaj Sipjagin, ki je uvidel, da se mora pravda tu zvršiti. On jo je završil s tem, da je pravdajoči se stranki umiril.

Desne roke komolec uprl je v mizo in začel dolgo in obširno govoriti. Z jedne strani hvalil je konservativce — z druge liberalce, ter celo pritegnil, da imajo ti neko prednost, in se naposled sam mej nje štel; hvalil je tudi narod, ter omenil nekatere njegove slabosti. Izrazil je popolno svoje zaupanje do vlade ter vprašal, spolnjujejo li vsi njeni podložniki koristne ukaze, ki jih je za blagor cele države izdala? Priznal je tudi korist in znamenitost knji-

česa neče znati o posredovaločem stališči vlasteljstva, temveč, da terja najprvo od njega strankarstvo, dozdeva se mi to razumljenje napačno. Se ve da je imenovani gospod govornik zahteval, da stopi vlašči na temelji določenega programa v to zbornico in da naj korenine svoje moči išče v celokupnosti, v duševnem življenju in delovanju prebivalstva ožje svoje domovine, baš to pa zaradi tega, ker svojemu posredovaločemu stališču more zadovoljiti le pod tem uvetom, ker more le takrat delovati na korist svoje dežele in uspehom tu v državnem zboru za posredovanje teh deželnih koristij z državnimi interesimi. To, kar grof Clam in ž njim tudi mi vsi zavračamo in sicer s pravico zavračamo, to je stališče očnih vlasteljev, gospoda, ki vstopajo brez posebnega programa v to visoko zbornico, ki so izolirani, brez zveze z željami svojega prebivalstva, in ki bi se v tej zbornici daли v to porabiti, da bi bili zavora, da bi se voz liberalizma mogel varno brez opasnosti čez goro spraviti v dolino, ki torej na takov način prosto zatajujejo konservativno idejo, ki je vendar jih raison d'être, in ki bi le liberalizmu stregli. Jaz bi te misli in načela, ki jih je izpeljaval moj predgovornik iz češkega vlasteljstva mnogo bolje in z mnogo toplejšimi in iskrenejšimi besedami, kakor se meni na razpolaganje, osobito gospodu zastopniku mesta Brna v razmišljavanje priporočal. Morda najde v njih vsaj nekoliko konservativnih idej, ki stališče vlasteljstva sigurneje utrdijo in pred Sovraštvom bolje varujejo, nego ona sredstva, ki jih je nam on mogel navesti. Se ve da vlasteljstvo samo vsled tega še ne bode dovolj obvarovano pred vsemi opasnostmi. Gospoda! Imeli smo v Avstriji ministerstvo, ki je brez nujnega uzroka, da v nasprotji z velikim delom zastopnikov ljudstva čez plot vrglo najvažnejši konservativni temelj naše ustave, namreč volitev v državnem zboru po deželnih zborih! (Dobro! na desnici.) Če bi nsm nesreča zopet naklonila tako ministerstvo, potem bi se ve da ne hotel prevzeti daljno poročilo za stališče vlasteljstva, za drugo konservativno ustvaritev naše ustave. (Vrlo dobro! na desnici.) K sreči smo pa od take eventualitete, vsaj kolikor se meni dozdeva, bolj oddaljeni, nego kedaj poprej! (Dobro! na desnici.) Ako bi pa kedaj v bodočnosti stališče vlasteljstva dejanstveno in resno bilo napadeno, potem, gospoda, bodite zagotovljeni, da se ne bo stopr vprašalo, voli li to vlasteljstvo v jednej ali v več volilnih skupinah, da so torej za tak slučaj predlogi, ki smo jih vam predložili, polnoma brez pomena.

(Dalje prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. marca.

Včeraj imela je gosposka zbornica slednjo sejo pred velikonočnimi prazniki in posvetovala se je o brambenem zakonu.

živnosti, a dostavil, da je brez velike previdnosti nemogoča! Potem ozrl se je proti zapadu; iz začetka se je veselil, ali na to dvojiti začel; potem ozrl se je k izoku: tu se nekaj časa izpočil ter potem storil, ko da se iz spanja prebudi. Napisal predlagal je napitnico na zvezlo: „vere, poljedelstva in obrtništva!“

„Pod egido vlade!“ dodal je Kolomejcev ostro.

„Pod egido modre in razborne vlade!“ popravil mu je Sipjagin njegov dodatek.

Napitnica se je molče izpila.

Prazno mesto na levej strani, Neždanov imenovan, je sicer nezadovoljno zarenčalo, ali nihče tega nij opazil. Vse je utihnilo; obed, ki ga noben prepir več motil nij, završil se je srečno.

Valentina Mihajlovna dala je lastnoročno in z najslajšim svojim smehljajem Solominu čašico kave, katero je ta mirno izplil in potem z očmi svoj klobuk iskal; toda Sipjagin prikel ga je rahlo za roko ter ga v svoj kabinet odvel. Tu dobil je najprej izvrstno smodko in potem — stavl mu ponudbo k njemu, Sipjaginu, priti in vodstvo tvornice prevzeti. — „Vi boste povsem svoj gospod ter delali, kakor vas bode volja, Vazilij Fedotić,“ rekel je Sipjagin.

Grof Hoyos, dozdani poslanik v Bukureštu imenovan je sekcijskim šefom v ministerstvu za vnanje poslove.

Najnovejša poročila z juga glase se ugodno, kajti pripovedajo, da vstaja pojema. Iz Uloka se poroča, da so se v vasi v okolici, osobito v Obalji in Porici v dolini Narente, kakor tudi v dolini Gorje Narente mnogi može vrnili domov in se odpovedali vstašem. V te kraje se torej vrača mir, a iz drugih krajev se poroča o zopetnih manjših bojih, a vstaši se, izgubivši nekaj mrtvih, vselej umaknejo.

Vnanje države.

Nekateri nemški listi pripisujejo posebno važnost zdravljici, katero je ruski car napisal o nemškega cesarja 85. rojstnem dnevu in zaključujejo iz tega na popolen obrat v Rusiji. A mi smo mnenja, da je to le znamenje prijateljstva ali delo udvornosti. O obratu, kateri bi odstranil Ignatijeva in slavjansko stranko s krmila, ne more biti govor.

V kratkem izšla bode v Berolinu francoski pisana knjiga, v katerej hladnokrvni rusk politik odgovarja na razne napitnice generala Skobeljeva. Naj nam bode dovoljeno tu navesti iz nje nekaj stavkov, ki se tičejo notranje Rusije in nje naloge nasproti Bosni in Hercegovini. „Ruska družba želi resno in izrečno le dve reči: Mir na zunaj in napredok v notranjem.“ Potem pravi pisatelj, da se Rusija ne more poganjati za Bošnjake in Hercegovce, kajti mogel bi priti dan, da bi tuja oblast prevzela protektorat nad temi narodi, ker bi bili nezadovoljni z rusko vlado. Če bodo Bošnjaki in Hercegovci napredovali v civilizaciji, zavezeli bodo lekko pod avstrijskim žežlom isto veljavo, kakor Čehi. „Želeti bi bilo, da bi patriotje drugih slovenskih dežel resno studirali novejo zgodovino češkega naroda in bi iz nje dobili pouk modrosti in zmernosti, kateri vzdržujejo narode.“ Potem govorovi pisatelj o zvezi Rusije s Francozi in pravi, da je malo upanja, „kajti francoski narod — zdaj sam svoj gospod — bi bil težko da voljan, odkritosčen zaveznički biti tako zaostalem narodu, kakor je ruski.“ O vojski Rusije proti Nemčiji pa pravi: „Da si zagotovimo zmagoval boj proti Nemcem, treba, da prej zmagamo napake in slabosti svoje narodne ekzistence.“ Rusija da se mora še vedno krepiti. Če bi se Rusija, pravi pisatelj, potegnila z orožjem v roki za balkanske narode, stopili bi proti njej Nemci in Avstriji, Ogri, Turki in skoro gotovo tudi Rumunci in Grki, za tako vojno pa nij še Rusija došla krepka.

Srbški kralj sprejema zdaj deputacije, ki mu dohajajo iz raznih krajev, po Velikej noči pa bode jeli potovati po deželi in sicer najprej po vzhodnej Srbiji.

Francoske zbornici prišel bode na dnevni red šolski zakon. Klerikalni listi napovedujejo v zelo ostrih besedah boj proti temu „brezbožnemu“ zakonu, a ne vedo, po katerej metodi naj bi vodili ta boj.

Nekateri francoski listi raznesli so vest, da misli Gambetta po provincijalnih mestih potovati in tam razlagati reforme, katere je on izdelal in za nje agitirati. Zdaj pa pinaša „Voltaire“ členek, v katerem pravi, da so vse te trditve neresnične, da se bode Gambetta nekaj časa zdržal politike in da bode potoval v inozemstvo, najbrž v Anglijo.

V Barceloni se je velika množica delavcev včeraj odrekla delu, in sicer hočeo s tem demon-

— Solomin vzel je sicer smodko ali ponudbo je odbil ter od tega kljubu obetanju in siljenju Sipjaginu ni za las popustil.

„Ne odbijajte mi ponudbe kar tako: ne, dragi Vazilij Fedotić! Obljubite mi vsaj, da si boste stvar do jutri premislili!“

„Saj je vse jedno, če vam denes ali jutri rečem, da vaše ponudbe vzprejeti ne morem.“

„Ne, počakajte do jutri, Vazilij Fedotić. To vas nič ne velja, in kdo zna . . .“

Solomin pritrđil je sicer, da ga to nič ne velja, ali je vendar zapustil kabinet ter svoj klobuk iskal ko se mu je Neždanov, ki do zdaj nij mogel z njim sam biti, hitro približal in rekel:

„Za Boga, ne odidite, dokler nijsem z vami govoril!“

Solomin pustil je svoj klobuk v miru, Sipjagin pa, ki ga je videl po sobi gori in dol stopati, je rekel:

„Ostanete li do jutri, kaj?“

„Ako uže hočete, dobro!“ odgovoril je Solomin. Hvaležen pogled, ki ga je Marijana, stoeča pri oknu, vanj uprla, vzbudil je njegovo pozornost.

strirati proti kupčijski pogodbi s Francosko. Cele trume delavcev hodile so po ulicah in klicale k uporu. Zaprli so jih mnogo.

V pruskem deželnem zboru sklenil je centrum in konservativci kompromis. Vsled tega izpolnilo se bodo klerikalnim poslancem mnogo želja in pričakuje se, da se bodo za to hvaležne izkazeli pri razpravah o monopolu tabaka.

Dopisi.

Iz Preske [Izviren dopis.] 30. marca ob 9. uri popoldne nastal je v bližnjej vasi Vašah ogenj; pogorela je jednemu posestniku hiša in hlev. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Da se ogenj ni dalje razširjal, gre hvala tukajnjim fabriškim uradnikom, kakor tudi kolodvorskemu načelniku in žandarjem. Slava jim! Pribiteli so z malimi brizgalnicami, in so neutrudeno delali, kajti tudi male brizgalnice pripomorejo dosti pri malih poslopijih. Zavarovan je bil pogorelec pri „Slaviji“.

Iz Laškega trga [Izv. dop.] Tudi v našem trgu osnovala se je „ortsgruppe des deutschen schulvereines“. Na čelu je neavstrijski Nemec pivovar Larisch, denarničar pruski dimnikar Trapp, pervodja dr. Schwab, sin švicarskih starišev in kot pričilne Drolz, Weber in Krajlič. Kje pa tiče gospodje Amon, Tieber in Povše, ki so poprej nosili po konci glave? Ali je njihovej slavi uže odzvonilo? Vse kaže na to, kajti v občinskem in okraju zastopu nijmajo nič več govoriti, tujci pa nihili so jih z vseh častnih mest, niti „schulvereina“ jim ne privoščijo, imajo jib le še kot postrežnike tu pa tam v menj važnih mestih. Ker so uže tako revni, bilo bi vender škoda, ko bi še dalje odločevali v ljudskoj šoli, v katero zahaja toliko otrok iz okolice. Čas bi bil jedenkrat, da se slovenski kmetje v okolici, ki so se itak uže gledé celokupnosti ločili od trške občine, tudi gledé šole odlučijo, ter da sezidata občini Marija Gradič in sv. Krištof svojo šolo, kakor so storili slovenski kmetje celjske okolice. Naj pusté tržane same tudi v tem oziru, naj vzdržuje „schulverein“ tržanom šolo, sami je itak ne morejo. Saj potem kmetje lehko sami odločujejo o nadzorstvu šol in dobé take učitelje, kateri ne bodo gladni Judeževih grošev. Če pa zidanje nove šole preveč stane in bi bilo težavno dobiti odškodovanje za prepričenje šolske hiše od tržanov, je vender čas, da se jedenkrat zdramite in gospodarstvu tržanov v šoli, katero obiskuje toliko vaših otrok, pogledate malo na prste, ter v merodajne zastope spravite svojih ljudij in tacih, ki niso kimovci. V 10 letih ste vender uže uvideli, da se na račun vaših penezov poučujejo tržki otroci, da vaši otroci hodijo le v šolo sedet, ker se morajo učitelji, ki so pod nemškim nadzorstvom, pečati bolj s tržkimi otroci, ako hočejo pokazati kaj uspeha. — Ako vam nij bilo prav, da se je vaše premoženje obračalo trgu v dobro in ste se posestniki iz občine Marija Gradič ločili od trga, zakaj bi ne storili tega zaradi šole.

III.

Marijana si je Solomina, dokler ga nij videla, povsem drugače predstavljal. Pri prvem pogledu videl se jej je neznaten . . . Tacih plavkastih, suhih in žilavih ljudij videla je uže mnogo. A čim delj ga je opazovala, tem bolj se jej je dopadal. Ta mirni, sicer nekoliko težki ali ne neokretni človek se nij znal ni lagati ni bahati, to čitalo se mu je raz obraza. Na njega se je mogoče zanašati in upirati kot na skalo, on bi nikogar ne izdal, obratno, celo — pomagal bi! Njej se je video, da nij samo na njo, nego na vse navzočne napravil takšen utis. Temu, kar je Sipjaginu rekel, nij pripisoval nobene imenitnosti; razgovori o trgovcih in tvornicah zanimali so jo vrlo malo; toda, kako je govoril, izgledal in se smiral — to se jej je tako silno dopadalo.

„On je pravi poštenjak!“ je rekla in to njeovo poštenje jej je bilo tako simpatično.

Znana, premda nekoliko nerazumljiva stvar je ta, da se Rus gotovo zlaže, ako le usta odpre, a vender nič tako visoko ne ceni — za nič nijma toli simpatije kot za odkritosrnost. Solomina obdajala je pa tudi neka gloria, katero mora, kakor je rekel

Da nemško gospodarstvo v šoli nij koristno, razvidi se iz tega, da je pred leti po 10 učencev hedilo iz našega trga na gimnazij v Celji in to vsako leto, tudi iz okolice šel je marsikateri v srednje šole, zdaj pa tega nij več, akoravno sta za dijake iz Laškega trga dve Firbasovi ustanovi po 75 gld. — Konečno bi pa svetovali gosp. Larischu, ki svoje, v zadnjem času vedno slabje pivo razprodaja le po Slovenskem in Hrvatskem, naj zabavljanja na Slovence in Hrvate opusti. Naj bi imel vsaj toliko izpoznanja, da mirno biva mej narodom, kateri ga živi, saj ga nihče ne črti, ker je Nemec, pa bode naj pravičen in opusti naj rovanje in psovanje, katero za danes nečem navajati. Toliko mu pa moram zagotoviti, da bodo Slovenci in Hrvati začeli misliti, če gavo pivo pijemo, in bi li ne bilo bolje, naročevati je od Nemca, kateri nas ne sovraži?

Domače stvari.

— (Društvena beseda) ljubljanske čitalnice bode v nedeljo dne 2. aprila 1882. Program: 1. C. M. Weber — „Euryanthe“, ouvertura, se stavljena za glasovir (čveteroročno), harmonij in 3 gosli, svirajo gospodje Julij vitez Ohm-Januschowsky, Josip Maier, Alfred Ledenig, Anton Klein, Viktor Parma, Adolf Rohrman. 2. F. S. Vilhar — „Moja ladija“, moški zbor. 3. Avgust Reinhard — „Rex tremenda e Recordare della messa da Requiem di G. Verdi“, transkripcija za violoncello, gossli, harmonij in glasovir, svirajo gospodje Viktor Parma, Anton Klein, Alfred Ledenig in Julij vitez Ohm-Januschowsky. 4. A. Hajdrik — „Sirota“, zbor in samospev za alt, poje gospica Jela Piskarjeva in moški zbor. 5. Ketterer-Durand — „Faust“, Duo concertant pour Piano et orgue, svirata gosp. Julij vitez Ohm-Januschowsky in Alfred Ledenig. 6. G. Verdi — „Ave Maria“, samospev za soprano, s spremiščanjem na goslih in harmoniji. Poje gospica Albina Boehmova, spremiščljeta gospoda Anton Klein in Alfred Ledenig. 7. Mendelssohn-Bartholdi Feliks — Svatbena potnica iz godbe k Šekspirovemu „san v poletnej noči“, sestavljena na glasovir (čveteroročno), harmonij, gosli in violoncello, svirajo gospodje Julij vitez Ohm-Januschowsky, Josip Maier, Alfred Ledenig, Anton Klein, Adolf Rohrman in Viktor Parma. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Gospice in gospodje sodelujejo iz posebne prijaznosti. — Amerikanski harmonij (Estey Cottage orgle) posodi najprije gosp. Alfred Ledenig, glasovir pa gosp. Ferdinand Souvan. — K tej be sedi vabi uljudno p. n. društvenike

Čitalničin odbor.

— („Ljubljanski Zvon“) izide jutri in se bode od sedaj naprej razpošiljal vedno 1. dan vsacega meseca.

— (G. Jan. Oblak,) dekan v Cerknici, pride za dekanata v Kamnik.

— (Potres.) Iz Novega mesta se nam v dan 30. t. m. piše: „Denes ob jednej uri in 47 mi-

voditelj revolucionarnih prizadevanj, strogi Vasilij Nikolajevič, njegov naslednik imeti. Mej obedom namnila je često Neždanovu, osobito, ako je Solomin kakšno zdravo misel izrekel; naposlед se je sama ujela, ko je Solomina primerjala z Neždanovom — in to primerjanje izpallo je za Neždanova neugodno.

Neždanovljev obraz bil je brez vsake dvojbe mnogo lepsi in prijetnejši, nego Solominov, toda prvega lice izraževalo je celo vrsto raznih čustev: srd, zadrgo, neiztrpljivost . . . da, celo obupanje; nemiren je bil, kot da sedi na iglah, skušal je govoriti, a takoj umelknil ter se nervozno in zaničljivo nasmijal . . . Solomin napravil je povsem drugačen utisek; akopram se je neprisiljeno držal, baš kot da je doma, to se mu je vender video, da se dolgočasi; iz vsega bilo je razvidno, da njegovo mnenje nij odvisno od mnenja nobenega drugega človeka in da nij možno, nikomur možno kaj nanj vplivati. „Na vsak način moram tega človeka svet slišati!“ mislila je Marijana; „nekaj koristnega bodem vsakako od njega slišala.“ Po obedu poslala je torej Neždanova, kakor smo videli, k njemu.

(Dalje prih.)

nut popoldne imeli smo tukaj štiri sekunde trajajoč in jako močan potres, da jednacega zdanju Novomeščani ne pomnijo. Nesreča nij nobene“.

— (Nasprotna stranka,) zlasti pa grof C., poskuša vse mogoče, da bi vladnega svetovalca pl. Pašotini-ja pripravila k temu, da bi preklical svoj izrek o fakcijozej opoziciji. Naj se zgodi, kakor hoče, mi ostanemo pri svojem poročilu. — Pri priliki kaj več. —

— (Iz Medvod) se nam poroča, da so v Preski mrtveca, ki je umrl za kozami ali osebnicami, imeli dva dni na parah, da so ga ljudje hodili kropit in da so ga delj časa imeli tudi v cerkvi in da sploh pri kozavih ne izpolnjujejo predpisov, kateri veljajo za nalezljive bolezni. Kdor ima take zadeve na skribi, naj stori svojo dolžnost in se briga o pravem času.

— (Gada,) modrasa, je ujel v sredo 29. t. m. nekdo v Borovnici uže proti mraku. Zasatičil ga je baš, ko je iz srede grma lezel pod svojo skalo, ga potem v precēp dejal in v steklenico zmašil. Lepo je gad pisan, silno dolg in pravi mrhež. Ne poškodovan je in še živi, če koga to zanimlje. — Gotovo pa je kaj nenavadnega, da tako zgodaj spomladi silijo gadje na dan. Aló, proroki!

— (Tržaška razstava.) Izvrševalnemu odboru posrečilo se je, da je avstrijski „Lloyd“ vožnino ponižal za 50% za vse predmete, kateri se odpovedajo na razstavo in da bode v kratkem znižali tudi vožnino za promet ljudij. Jednaka olajšanja pričakujejo se tudi od raznih železnic. — Razstavljalcev se je uže veliko oglašilo in zastopane so vsakovrstne stroke in razne obrti in to po tako izvrstnih imenih in tovarnah, da bode ta razstava gotovo dostojna države, kakeršna je naša.

— („Cillier Zeitung“) donaša navadno stilistične vaje nekaterih tamošnjih c. kr. uradnikov, katerim spisom se pozna, da so njih očetje učili se malo dostojnosti, temveč pa psovki in ne baš salon-skih izrazov v svoji praksi. Da ta list označuje sovraštvo vsemu, kar je slovanskega, da ne piše flene jezika, je za nas popolnem naravno. A smešno je, kaka sredstva mu rabijo v ta namen. Celo prepereli pesnik v. Tschabuschnigg mora iz omare in njegova pesen „der gehörnte Siegfried“ naj dokaže Celjanom škodljivost slovanstva. Zadnja strofa slove namreč:

„Das blatt auf seinem rücken
Verdarb den deutschen Man ;
Das hat von der slavischen Linde
Ein einziges Blatt gethan.“

Do zdaj smo vedno čitali, da je Siegfrieda prebol „der grimme Hagen“, kateri je z istinito nemško-viteškim pogumom na tleh ležečem od zadaj prizadel smrtno rano, a „Cillier Zeitung“ in njeni Hofpoet dolžita ubogo slovansko lipo tega umora, po katerem §. kaz. zak. nij rečeno. Ofelija, idi, idi v klošter!

— (Krasne piruhе) prejme slovenski narod za letošnjo Veliko noč. Sloveči naš pesnik X. izdal bode namreč te dni prvi, deset tiskanih pol obsežni zvezek svojih divnih poezij. Kunjigo sta prekrasno natisnila Klein in Kovač.

„Ljub. Zvon“.

SGospodje člani društva „Sokola“ in gg. pevci ljubljanske čitalnice vabijo se najujudnejše jutri v soboto dne 1. aprila 1882. leta zvečer ob 8. uri v „Sokolov“ „jour-fixe“, kateri bode v gostilni „pri Virantu“. Program je zanimljiv. Reditelj mu je J. Kališnik.

ODBOR.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Madrid 31. marca. Agitacija v Barceloni se množi. Vse delavnice in založišča se zapirajo. Trmedelavcev hotele so ovirati odhod tréna (train) streljalo se je, policija je intervenirala. Jutri se bode razglasil nad vso Katalonijo obsedni stan.

Praga. Dr. Rieger bil je v „Meščanskej Besedi“ z navdušenjem sprejet in je dejal: Vsega, za kar se poganjamo, ne moremo doseči; počakati moramo, naše zahteve morajo biti bolj zmerne, pomisliti moramo, da smo

avstrijski državljeni, svoje terjatve moramo po potrebah države uravnati. Mi ne zahtevamo večjih pravic, kakor jih imajo Nemci, a hčemo poleg njih uživati svoje pravice. Napredovali smo bolje, nego drugi.

Odesa 31. marca. Prokurator Kiewšen je včeraj zvečer na brežnem bullevardu streljal z revolverjem na generala vojnega sodišča Strelnikova in ga ranil. Strelnikov je dve minuti pozneje umrl. Napastnika so zaprli.

Razne vesti.

* (Ledniki ginejo.) Sedanje nenavadno lepo vreme dalo je povod učenjakom in drugim, ugibati o uzrokih. Da si se pozitivno gotovemu uzrodu še nij prišlo na sled, imela so raziskavanja vendar dobre in važne nasledke. Francoski učenjak C. DuFour pripoveduje namreč v listu „Bulletin de la Société Vaudoise des Sciences Naturelles“ kako je on v družbi z F. A. Forelom opazoval Rhone — lednik, ter se prepričal, da se ta lednik krči in znatno manjša. Na vprašanja do naravoslovcev o družih državah dobil je poročila, po katerih je popolnem gotovo, da vsi evropski ledniki v Pirenejah, v Alpah, v Kavkazu in Skandinaviji leta za letom nazadujejo, se zmanjšujejo, da so nekateri manjši ledniki celo popolnem izginili. Isto se opazuje v Grenlandiji in v Spitzbergen. Seли tudi ledniki v Ameriki in na južnej polovici naše zemlje isto tako nazaj pomikajo, še nij dognano, trditev pa nikakor nij predzrna, da mora zmanjšanje lednikov nekoliko na vsak način vplivati na vremenske razmere našega kontinenta.

* (Koliko pšenice se je lani na svetu pridelalo.) Skupna množica lani na svetu pridelane pšenice se ceni na 722 milijonov hektolitrov. Od teh jih pripade skoro natanko peti del, namreč 145 milijonov hektolitrov Zjednjenim državam, 116 milijonov Rusiji, 81·2 mil. Francoskej, 52·2 Španiji s Portugalsko, 43·5 Italiji, 40·6 Nemčiji, 34·8 balkanskim deželam, po 29 Avstriji in Angleški, 11·6 Kanadi, 10·2 Australiji, 7·3 Nizozemske in Belgiji skupaj.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
27. marca	ob 7. uri zjutraj	727·94 mm.	+ 1·0°C	slabotna burja	oblačno	
	ob 2. uri popoldne	730·91 mm.	+ 3·6°C	slaboten jugozahod	oblačno	16·40 mm.
	ob 9. uri zvečer	734·79 mm.	+ 3·2°C	slaboten jugozahod	oblačno	snega.
28. marca	ob 7. uri zjutraj	738·34 mm.	+ 2·0°C	slaboten zahod	deleta	
	ob 2. uri popoldne	738·30 mm.	+ 10·4°C	slaboten jugozahod	jasno	0·00 mm.
	ob 9. uri zvečer	740·25 mm.	+ 4·4°C	slaboten sever	jasno	
29. marca	ob 7. uri zjutraj	739·71 mm.	— 1·0°C	brez-vetrije	deleta	
	ob 2. uri popoldne	737·48 mm.	+ 11·8°C	slaboten vzhod	jasno	0·00 mm.
	ob 9. uri zvečer	735·97 mm.	+ 4·8°C	slaboten jugozahod	jasno	
30. marca	ob 7. uri zjutraj	734·83 mm.	+ 0·2°C	vetrovno	jasno	
	ob 2. uri popoldne	731·85 mm.	+ 13·8°C	slaboten jugozahod	jasno	0·00 mm.
	ob 7. uri zvečer	731·11 mm.	+ 7·0°C	slaboten vzhod	jasno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk se je zopet na nagloma precej močno vzdignil in je bil precej jednakomerno razdeljen, tako, da znaša razloček med maksimum na jugu in med minimom na severovzhodu 9 mm. Vetrovi so postali nekoliko močnejši in so se zasukali večinoma proti zahodu. Temperatura se je nekoliko vzdignila, vendar je še precej nadnormalna; razloček med maksimum in minimum znaša 10°C. Nebo je bilo večjidel še povsod ali deloma ali pa popolnem oblačno, na severu še celo deževno. Po večjih krajih je palo zadnje dni mnogo snega. Morje je bilo še vedno precej nemirno.

Dunajska borza

dné 31. marca.

(Izvirno teleografično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	75 gld.	95 kr.
Enotni državni dolg v srebru	76	55
Zlata renta	93	55
1860 državno pesejilo	129	75
Akcije narodne banke	820	—
Kreditne akcije	328	50
London	119	80
Srebro	—	—

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Napol.	9	50
C. kr. cekini	5	61
Državne marke	58	60
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	118
Državne srečke iz l. 1864	100	169
4% avstr. zlata renta, davka prosta	93	45
Ogrska zlata renta 6%	118	70
" papirna renta 4%	88	10
5% štajerske zemljije, odvez. oblig.	87	30
Dunava reg. srečke 5%	104	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati last. listi	112	75
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	119	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	98	—
Kreditne srečke	105	—
Rudolfove srečke	177	75
Akcije anglo-avstr. banke	10	—
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	120	75
	209	50

L. EHRWERTH,
zobni zdravnik, v Gospodskih ulicah št. I,
ordinira v vseh
zobnih boleznih
in postavlja zdaj
umetalne zobe in zobovje
dobro in brez bolečin. (77—15)

Zoper jetiko!

Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtički,

priporočajo se posebno za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne boleznine, posebno za sušico, želodčeve slabosti, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanju.

Gospodu lekarju **J. Seichertu** v Rožnavi.

Uže tri meseca boleha moja soproga za nevarno pljučno boleznijo. Ker se mi je od mnogih strani priporočalo, prosim, da mi pošljete povratno 1 zavitek Radgostskega čaja in 2 škat. maho-rastlinskih celtičkov. Naslov:

Zupan v Črešnjevcu poleg Ilirske Bistricice.

Gospodu lekarju **J. Seichertu** v Rožnavi.

S tem vas prijazno prosim, pošljite mi svojega izvrstnega Radgostskoga univerzalnega čaja, ki me je popolnem ozdravil mojega dolgoletnega hudega katara v želodci, zopet 2 zavitka preje ko mogoče, po poštnem povzetju. Preverjen sem, da bode ozdravil tudi mojo soprogo, ki za isto boleznijo boleha. Prosim vas pa na daje tudi, da mi pošljete še dva zavitka vaših maho-rastlinskih celtičkov, katere rabijo moji otroci zoper oslovski kašelj.

Sé spoštovanjem udano.

F. Müller, vodja.

Ronov, na Češkem, 26. aprila 1878.

Vaše blagorodje!

Izvolite mi brzo poslati s poštnim povzetjem 2 zavitka Radgostskoga univerzalnega čaja in 2 škatljic Rožnovskih celtičkov. — Oboje se je dobro obneslo. Naslov:

Theresa Zoufalay,
cale dei tintori, III. piano casa Madovič a Zara (Dalmacija).

Vaše blagorodje!

Ker se mi je vaše izvrstno zdravilo od mnogih strani toplo priporočalo, zato vas prosim, da mi kmalu pošljete s poštnim povzetjem 3 zavitke Radgostskoga univerzalnega čaja in 3 škat. maho-rastlinskih celtičkov. Udani

Ivan Poduška,

lovec grofa Choteka v Neštinu pri Kloku v Sremu.

Od tega po zdravniški razložbi in predpisih pripravljeni čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatija Rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posébe.

Radgostski univerzalni čaj in **Rožnovski maho-rastlinski celtički** dobivajo se **jedino** le v lekarni **J. Seichert** v **Rožnovi** (na Moravskem), in razpošljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi začelo sledi lekarji: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejsek v Zagrebu, Barnherzige Brüder in A. Nedved v Gradišču, A. Marek in J. Kupferschmid v Celju, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rottenmannu, W. Thurnwald v Celovci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, priprjena natanko po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravljena je za okrepljenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem poklicu, frišni ali starci prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo velja 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava se dobi **samo naravnost** iz lekárne v kopešči Rožnavi.

Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno ozdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabosti v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. **Pravi** se dobi **samo naravnost** iz lekárne v Rožnavi (Moravska).

Gastlov kri čistilen čaj,

to jako vplivno zdravilno sredstvo iz dobrih, nedražilnih, odprtje pouzročajočih zelišč, odpravi vsako nabiranje žolča in zlez, oživilja prebavljalihi aparati.

(Škatljica po 30 in 50 kr.) (624—22)

so najbolj renomirano, najcenejše, pripravljene sredstvo proti zaprtju, migreni, hemorojdom, krvnemu natoku, revmi in podagr, proti bolezni na jetrib in žolči, proti izpahnenju. Najboljše blato odpravljajoče sredstvo za žene in otroke.

Pravi so oni preparati, ki nosijo firmo centralne zaloge: **Lekarna „pri obelisku“ v Celovci.**

Zaloga v Ljubljani: V. Trnkoczy; v Postojni: A. Leban; v Kranji: K. Šavnik; v Logatci: Al. Skala; v Zagorji: A. Mihelič; v Semlinu: J. Straub.